של יום בשל אמש אבל א) אין א מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואם ב בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרים אם עד שלא בלל פסול: ג הכבש הבא עם העומר אע"פ שמנחתו כפולה לא היו נסכיו כפולים: גמ' ורמינהו א' ד ¹והקטירו שלא יערב חלבים בחלבים אמר ר' יוחנן ה אם נתערבו קא אמר ב) ו אי הכי ואין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ג) ואפי' נתערבו נמי לא והא מדקתני סיפא בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן ונתערבו כשרין מכלל דרישא לכתחלה קא אמר אמר אביי ד) ה"ק מערבין יינן אם נתערב סלתן ושמנן ויינן לכתחלה לא והתניא במה דברים אמורים בסלת ושמן אבל יין מערבין אלא אמר אביי ה) ה"ק ז היכא דהוקטר סלתן ושמנן מערבין יין לכתחלה היכא דלא הוקטר אם נתערב סלתן ושמנן מערבין נמי יינן ואם לאו אין מערבין דלמא אתי לאיערובי סלת ושמן לכתחלה: ו) כבש הבא עם העומר: ת"ר ²ומנחתו שני עשרונים לימד על כבש הבא עם העומר שמנחתו כפולה יכול כשם שמנחתו כפולה כך יינו כפול תלמוד לומר ²ונסכו יין רביעית ההין יכול לא יהא יינו כפול שאינו נבלל עם מנחתו אבל יהא שמנו כפול שנבלל עם מנחתו ת"ל ונסכו כל נסכיו לא יהו אלא רביעית מאי תלמודא אמר רבי אלעזר כתיב ונסכה וקרינן ונסכו ז) כיצד נסכה דמנחה כנסכו דיין מה יין רביעית אף שמן נמי רביעית א"ר יוחנן ח אשם מצורע ששחטו שלא לשמו טעון נסכים שאם אי אתה אומר כן פסלתו מתקיף לה רב מנשיא בר גדא אלא מעתה כבש הבא עם העומר ששחטו שלא לשמו תהא מנחתו כפולה שאם אי אתה אומר כן פסלתו ט ותמיד של שחר ששחטו שלא לשמו יהא טעון שני גזירין בכהן אחד שאם אי אתה אומר כן פסלתו ותמיד של בין הערבים ששחטו שלא לשמו יהא טעון שני גזירין בשני כהנים שאם אי אתה אומר כן פסלתו ח) אין ה"נ אלא אמר אביי י חדא מינייהו נקט יא ר' אבא אמר בשלמא הנך עולות נינהו אי

וכן נמי מערבין נסכי כבשים של היום בנסכי כבשים של אמש כדאמרינן (לעיל דף טו:) מביא אדם זבחו היום ונסכיו מכאן עד י' ימים: **אבל אין מערבין וכו'.** משום דהללו בלילתן רכה והללו בלילתן עבה: **בללן.** לנסכי פרים בפני עצמן ולנסכי כבשים בפני עצמן ושוב נתערבו כשרין ואם נתערבו עד שלא בלל בלל פסולה: **גמ' שלא יערב חלבים.** הכי נמי לא יערב נסכים: **אמר רבי יוחנן.** לא תימא מערבין לכתחלה אלא אם נתערבו קאמר והא דקתני והקטירו שלא יערב לכתחלה מיירי: **אי הכי.** טז] דקתני במתניתין אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים דאפי' נתערבו דיעבד נמי לא: **והא מדקתני סיפא נתערבו כשרים.** דהיינו דיעבד: **מכלל דרישא.** אין מערבין לכתחלה וה"ה רישא דרישא נמי מערבין לכתחלה והדר קשיא לדוכתי' (א) שלא יערב חלבים בחלבים: **אמר אביי.** ודאי רישא דמתניתין דתני מערבין לכתחילה היא ולא תיקשי לך יז] דנתערבו נסכים דמתני' ביינות קמיירי והכי קאמר מערבין יין של נסכים פרים ואילים לכתחלה אם נתערב כבר סלתן ושמנן מאליהן הואיל והתחיל לערב ליכא משום לא יערב חלבים והא דתני אבל אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים אפי' היכא דנתערב סלתן ושמנן: **ויין לכתחלה לא.** אפי' דאילים ופרים אם לא נתערב סלתן ושמנן והא תניא בד"א דאין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים בסלת ושמן אבל יין מערבין לכתחילה בין נתערב סלתו ושמנו בין לא נתערב: **אלא אמר אביי היכא דהוקטר כבר סלתן ושמנן.** של פרים ואילים כמצותן: **מערב** ה) **נמי יין לכתחלה.** דליכא למיחש דילמא אתי לערובי סלתן ושמנן דהני הקטרה ניהו וליכא משום והקטירו שלא יערב חלבים בחלבים שהרי כבר מעורבין ועומדין ואם לאו דלא הוקטר ו) סלתן ושמנן ז) אין מערבין דחיישינן דלמא אתי לעירובי סלת ושמן לכתחלה דאסור שלא יערב חלבים בחלבים והא דקתני ברייתא אבל יין מערבין היינו אם הוקטר סלתן ושמנן והא דקתני מציעתא דמתניתין ח) אבל אין מערבין היינו כשלא ט) נתערבו סלתן ושמנן: אע"פ שמנחתו כפולה דכתיב יא] ומנחתם שני עשרונים ושאר כבשים אין להם אלא עשרון לכבש: לא היו נסכיו כפולים אלא ג' לוגין יין וג' לוגין שמן: **לימד על כבש.** כלומר דלימד בזבח זה מה שלא לימד בכל הזבחים: **שנבלל עם מנחתו.** וסלתו כפולה יב] היא כך יהא שמנו כפול: **מאי תלמודא.** היכי משמע מן ונסכו שאין שמנו כפול: **נסכה של מנחה.** דהיינו שמן כנסכו של כבש דהיינו יין: **טעון נסכים.** כמו שאם שחטו לשמן. ולהכי נקט אשם מצורע דאילו אשם דעלמא אם שחטו שלא לשמן קרב בלא נסכים כדמעיקרא אבל אשם מצורע דטעון נסכים איצטריך למימר דכי שחטו שלא יג] לשמן טעון נסכים: **שאם אי אתה אומר כן.** דטעון נסכים אלא יקריב בלא נסכים: **פסלתו.** מליקרב ע"ג המזבח דלמצורע לא חזי שהרי נשחט שלא לשמו ולעולה לא חזי שהרי לא ניתק לרעייה ואין ראוי לנדבה דאשם לא אתי בנדבה אבל נסכים אתו למזבח ואשם לכהנים וצריך אשם אחר להכשירו: **כבש הבא עם העומר.** דומיא דאשם מצורע דכי היכי דאשם מצורע טעון נסכים ואין שאר אשמות טעונין נסכים כך כבש הבא עם העומר נשתנית מנחתו משאר מנחות כבשים דאילו שאר כבשים אין טעונין אלא עשרון וזה טעון ב' עשרונות להכי נקט כבש הבא עם העומר: **תמיד של שחר יהא טעון ב' גזירין בכהן אחד.** כדמפרש במסכת יומא (דף כו:) ובער עליה הכהן עצים (ויקרא ו) אבל בין הערבים ב' גזירין בב' כהנים כדכתיב ובער וערכו (שם א): **אין הכי נמי.** דצריך למיעבד להו דינייהו כאילו נשחטו לשמן כמו אשם מצורע: **אלא אמר אביי.** הא דלא אמרי אלא באשם מצורע חדא מינייהו נקט: **בשלמא הנך.** כבשים דעומר ותמיד ששחטן שלא לשמן לעולם איתא לך דלא צריכי הלכתייהו כדמעיקרא לא גזירין ולא מנחה כפולה ואפילו הכי לא מיפסלו למיקרב למזבח משום דעולות נינהו

בללן אלו בפני עצמן ואלו בפני עצמן [ונתערבו] כשרות. כרבנן דפליגי עליה דרבי יהודה בהקומץ רבה (לעיל כג.) דאמרי חרב שנתערב בבלול יקרב: **ואם** עד שלא בלל נתערבו פסולות. דבעינן ראוי לבילה: **והא** מדקתני סיפא בללן אלו בפני עצמן כו'. תימה מאי קשיא דלעולם אין מערבין אפי' נתערבו נמי לא יד] וכגון שלא בלל ונראה דלא מייתי הכא דאין מערבין אלא משום דסיפא דבללן אלו בפני עצמן כו' עלה קאי אנסכי כבשים בנסכי פרים ואילים אבל לא דייק כלל אלא מהא דמדקתני סיפא ונתערבו בלשון דיעבד מכלל דמערבין דרישא לכתחילה קאמר: **שאם** אי אתה אומר כן פסלתו. תימה אם כן כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן דתניא בפ' התכלת (לעיל מח.) הדם יזרק והבשר יאכל אמאי הא כיון דבעי לחם ולא קדש הלחם יפסל וכן תודה ששחטה שלא לשמה תיפסל כיון דלא קדש הלחם ושלמי נזיר ששחטן שלא כמצותן דקאמר דאין טעונין לא לחם ולא זרוע וכן מפריש מעות לנזירותו ומת דאמר בפ' קמא (לעיל ד:) דמי שלמים יפלו בהן שלמים ואין טעונים לחם ולרבא ניחא דמשני בשלמא הנך עולות נינהו אי לא חזו לעולת חובה חזו לעולת נדבה הכא נמי שלמים נינהו אי לא חזו לשלמי חובה חזו לשלמי נדבה אלא לאביי קשיא ואפי' לרבא נמי קשה דהא ציבור לא מייתו שלמי נדבה ויש לומר דלחם לא דמי לנסכים דנסכים חשיבי טפי כגוף הקרבן משום דקרבי למזבח אבל לחם לא חשיב כגוף הקרבן משום דאין בו למזבח וזרוע בשילה נמי אף על גב דגופא דזיבחא הוא אין לחוש בכך דשלמי נזיר גופייהו אפי' לא היה מקיים כהן מצות זרוע בשילה לא היו פסולין בכך הואיל ונעשו העבודות כמצותן: **תמיד** של שחר טעון שני גזירין. בכהן אחד אחר סידור כל המערכה ושל בין הערבים בשני כהנים ושני גזירין כדמפרש בפרק ב' דמסכת יומא (דף כו:) כך פירש בקונטרס ט) והכי תנן התם בפרק ב' (ג"ז שם) דתמיד קרב בתשעה בעשרה באחד עשר לא פחות ולא יותר טו] עצמו בתשעה בחג ביד אחד צלוחית של מים הרי כאן עשרה בין הערבים בי"א עצמו בתשעה ושנים בידן שני גזירי עצים והשתא תימה אי גזירי עצים דתמיד של שחר בכהן אחד הוה ליה עצמו בעשרה או באחד עשר אי טעונים שני כהנים וצריך לומר דלא חשיבא

שני

רש"י כת"י

של היום בשל אמש. אם הביא אמש בלא נסכים דקי"ל י) מביא אדם זבחו ונסכיו מכאן ועד עשרה ימים דכתיב כ) ומנחתם ונסכיהם בלילה ומנחתם ונסכיהם ואפי' למחר ובלבד שלא יקדשו בכלי מאתמול דלא ליפסלו בלינה ל) ושל היום הביא קרבן אחד ושני נסכיו עמו אחד בשבילו ואחד בשביל של אמש מערבין יחד אם הקרבנות שוות שיהיו שני כבשים או שני אילים או פר ואיל: **אין מערבין כו'.** דמנחת פר ואיל עבה היא לגבי מנחת כבשים וטולעת ממנה ומנחלת של כבשים חסירה ושל [פרים] ואילים יתירה: **ואם בללן [אלו בפני עצמן].** שכבר הלכה [מלות בלילת] שמנו: **כשרים.** כרבנן דפליגי עליה דרבי יהודה בהקומץ רבה מ) ואמרי חרב שנתערב בבלול יקריב: **ואם עד שלא בלל.** נתערבו פסולות דבעינן ראוי לבילה וליכא דחסירה של כבש ושל איל יתירה: **אע"פ שמנחתו כפולה.** כדכתיב באמור אל הכהנים נ) ומנחתו שני עשרונים: **גמ' והקטירו.** מדלא כתיב והקטיר משמע לבדו שלא יערב חלבי קרבן זה עם חלבי קרבן אחר וה"ה לנסכים דהואיל נמי איתיה בהקטרה [אלא] לבדו: **אם נתערבו.** בדיעבד קאמר מתני' דנסכי פרים ואילים כשרים. וקא פריך א"כ סיפא דקתני אבל אין מערבין של פרים בשל כבשים ואפי' דיעבד נמי לא בתמיה והא מדקתני כו' מכלל דרישא דקתני אין מערבין לכתחלה קאמר ומדאין מערבין פרים בכבשים לכתחלה קאמר פרים ואילים נמי לכתחלה קאמר והדר קושין לדוכתיה: **אמר אביי.** ודאי דמערבין דמתניתין לכתחלה קאמר ולא תקשי והקטירו דה"ק מערבין יינם לכתחלה אם כבר נתערב סלתן ושמנן אבל שמן וסולת לכתחלה לא משום והקטירו דמתני' שמיע ליה לאביי דלא מתרצי אלא הכי מערבין נסכי יין של פרים בשל אילים אם נתערבו סלתן ושמנן כבר ואי לא לא דלמא אתא לאערובי נמי סולת ושמן לכתחלה וקא עבר אוהקטירו ואין מערבין נסכי יין של פרים ואילים בשל כבשים ואפי' נתערבו סלתן ושמנן דהא מפסל פסול סלתן ושמנן ובעי לאתויי לאחרים והאחרים לא נתערבו הלכך יין נמי לא מערבין בללן אלו לעצמן ואלו לעצמן ונתערבו כשרות ומתערבין אף היין לכתחלה ואם עד שלא בלל פסול ויין נמי לא מערבין: **ויין לכתחלה לא.** (אפי') [אם] לא נתערב סולת ושמן כבר: **במה דברים אמורים.** דאין מערבין מנחת פרים במנחת כבשים (ועלה בתוספתא): **בסולת ושמן.** דבני הקטרה נינהו והוי בכלל והקטירו: **היכא דהוקטר סלתן ושמנן.** אפי' זה בפני עצמו וזה בפני עצמו כהלכתן: **מערבין יין לכתחלה.** דליכא למיחש למידי והכי מתוקמא ברייתא דקתני אבל יין מערבין והתם נסכי פרים בכבשים וה"ה נסכי פרים בשל אילים דבתוספתא לא קתני מערבין נסכי פרים בנסכי כבשים וה"פ דברייתא אין מערבין נסכי יין דפרים ואילים בשל כבשים וה"ה של פרים בשל אילים בד"א בזמן שהסולת והשמן לפניו דלא הוקטר ומתערב אבל אין כאן אלא יין שכבר הוקטר המנחה מערבין לכתחלה: **והיכא דלא הוקטר.** סלתן ושמנן כו' דשמעינן ליה במתני' דאוקימנא דה"ק מערבין יין אם כבר נתערב סלתן ושמנן: **ואי לא לא דלמא אתא לאערובי סולת ושמן.** דפרים ואילים לכתחלה וקא עבר אוהקטירו: גליון. פ"ה רישא דברייתא אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואמר בד"א כו' (וי"ל) [והיה אפשר לפרש] דנתערב [מנחת] כבשים באילים וצריך להביא אחרים והוי כלא נתערב כדפי' הקונטרס לעיל ולא הוה צריך לאוקמא דנתערב הסלתות אחר בלילת כל אחד [בפני עצמו] לפי לישנא דברייתא לא משמע הכי דליירי בהאי גוונא. עד כאן: עוד גליון. פ"ה דהבברייתא תנא פרים בכבשים וה"ה פרים בשל אילים ל"ל דהא דלא נקט פרים בשל אילים דלאין מערבין ולפי דבריו ל"ל דהא דלא נקט פרים בשל אילים דהוי רבותא טפי דלאע"ג דנסכיהם שוות נקט פרים בכבשים לרבותא דסיפא דלאפ"ה [היין] מערבין. עד כאן: **ומנחתו שני עשרונים.** בכבש הבא עם העומר כתיב: **שנבלל עם מנחתו.** והלכך יהא כפול ת"ל כו': **מאי תלמודא.** הא ונסכו דמשמע היינו יין כדכתיב ונסכו יין אבל שמן לא נפקא ליה מיניה: **נסכה דמנחה.** שמן: **אשם מצורע ששחטו שלא לשמו.** כגון לשם אשם אחר ולא לשם מצורע: **טעון נסכים.** כדין אשם מצורע דקתני במתני' (לקמן צ ע"ב) אלא שחטאתו ואשמו של מצורע טעון נסכים והוי כשאר זבחים ששחטן שלא לשמן שכשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה: **פסלתו.** דלשנותו לשם זבח אחר אי אפשר שהרי לשם אשם הופרש ואשם מצורע לא מתכשר בלא נסכים שאין אשם מצורע בלא נסכים: תמיד של שחר טעון שני גזירין בכהן אחד אחר סדור כל המערכה ושל בין הערבים בשני כהנים שני גזירין כדמפרש בפ' שני דיומא (כו:): **רבא אמר.** לעולם הנך אין טעונין דין הראשון:

עין משפט נר מצוה

יח א מיי' פ"י מהלכות תמידין ומוספין הל' טו [יז]:
יט ב מיי' שם הלכה יז:
כ ג מיי' פ"ג מהלכות מעשה"ק הלכה ה:
כא ד ה מיי' פ"י מהל' תמידין ומוספין הל' טז ופ"ח מהלכות ק"פ הלכה ו:
כב ו מיי' פ"י מהל' תמידין ומוספין הלכה יח [כן]:
ז [מיי' פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הל"ג]:

◆

רבינו גרשום

של היום בנסכי אותו של אמש כדאמרן מביא אדם זבחו היום ונסכיו למחר: אבל אין מערבין וכו' משום דהללו בלילתן עבה והללו בלילתן רכה: אע"פ שמנחתו כפולה כדכתיב ומנחתו שני עשרונים סלת: שלא יערב חלבים ה"ה הכי לא יערב נסכים: אמר ר' יוחנן לא תימא דמתניתין מערבין לכתחלה קאמר אלא אם נתערבו קאמר והכי קאמר אם נתערבו נסכי פרים בנסכי פרים הואיל והתחילו לערב מערבין נמי בנסכי אילים אי הכי דקתני ואין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים ואפילו נתערבו כבשי' (בכבשי') [בפרים ואילים] דיעבד נמי לא והא מדקתני סיפא וכו' אמר אביי רישא (רישא) דמשמע דמערבין לכתחלה ביינן קאמר אם נתערב סולתן ושמנן ויין לכתחלה לא בלא נתערב סלתן ושמנן והתניא בר"א שאין מערבין בתחלה בסלת ושמן אבל יין מערבין לכתחלה בין נתערב סולתן ושמנן בין לא נתערב אלא אמר אביי הא דקתני מערבין יין לכתחלה היכא דהוקטר סלתן ושמנן בלא תערובת היכא דלא הוקטר אם נתערב סלתן מערבין ואם לאו אין מערבין משום גזירה דלמא אתי לערובי סלת ושמן לכתחלה הא לאו משום הא גזירה מערבין יין לכתחלה כדקאמר בריתא: טעון נסכין שבאשם מצורע כתב נסכים: שאם אי אתה אומר כן פסלתו מעל גבי המזבח שהרי לא ניתק לרעייה ואינו יכול ליקרב נדבה אבל נסכים מתירין אותו למזבח ולכהנים וצריך אשם אחר להתיר בעלים: בשלמא הנך כבשים ותמיד ששחטן שלא לשמן לא צריכי

◆

שיטה מקובצת

א) אין מערבין. עיין תוספות לקמן (דף צא ע"ב) ותוספות חולין דף סג ע"ב: ב) אמר אבל אין מערבין כו' והשאר נמחק: ג) ואילים דאפי': ד) תיבות ה"ק נמחק: ה) תיבות ה"ק נמחק: ו) הכבש הבא עם העומר כו': ז) ונסכו הא: ח) פסלתו וכ"ת אין ה"נ הא לא (חשיב להון אמר אביי): ט) הכי הא: י) לך דמערבין נסכים דמתני': יא) דכתיב ומנחתו: יב) כפולה כך והיכא היא נמחק: יג) שלא לשמו דטעון: יד) וכגון שלא בלל. ר"ל דא"כ היינו סיפא דקתני אם עד שלא בלל פסול: טו) יותר כיצד עצמו:

מסורת הש"ס

א) פסחים סד:, ב) נ"ל אי הכי אין מערבין כו' נ"ק, ג) [יבמות מח: וש"נ], ד) [נ"ל רבא אמר וכן היה גי' התוספות], ה) נ"ל מערבין, נ"ק, ו) נ"א נתערבו, ז) נ"ל אין מערבין יין דחיישינן כו', נ"ק, ח) נ"ל אבל אין מערבין היינו כשלא הוקטר סולתן ושמנן והס"ד ואח"כ ד"ה לימד על כבש כלומר ללימד בזבח זה מה שלא לימד בכל הזבחים דאע"פ שמנחתו כפולה וכו' וג' לוגין שמן הס"ד, נ"ק ונ"א אלו ב' הדבורים אע"פ כו' לא היו כו' שייכים להמשנה, ט) נ"ל אפילו, י) לעיל טו:, כ) במדבר כט, ל) תוספתא מנחות פ"י ה"ו, מ) לעיל כג., נ) ויקרא כג, ס) תוספתא שם פי"ב, ע) נ"ל נ"ק וקשה דהכי תנן כו',

◆

תורה אור השלם

1. והקטירו הכהן המזבחה לחם אשה לה': ויקרא ג יא
2. ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן אשה לה' ריח ניחח ונסכה יין רביעת ההין: ויקרא כג יג

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מכלל וכו' קשיא לדוכתיה דקתני שלא:

◆

גליון הש"ס

גמ' ותמיד של שחר ששחטו שלא לשמו. עי' לעיל דף מט ע"א תוס' ד"ה תדיר:

◆

מוסף רש"י

והקטירו. משמע לכהן שלא יערב חלבים של קרבן זה בחלבים של קרבן אחר (פסחים סד.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones